

דברי מאיר

בס"ד
אדר התשפ"ג
גליון מס' 56

מאצרוזתיו של הרה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו הרב שליט"א
אי"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15
בבנין הישיבה הגדולה 'הכמות שלמה'
רח' הדיד"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר החודשי
ממורנו הרב שליט"א

לעבוד את ה'
באהבה ובשמחה

אור התמים

פרקי חיים מרבותינו הקדושים
שיום פקידת שנתם בחודש זה

סירדא) שעל אף שיש לאדם להראות את כבוד
מתו ועל זה יש דיני אבלות - אבל בכל זאת
אין לו להצטער, עיי"ש.

ומזה נלמד שתמיד יש להודות לה' ובפרט
בחודש נשגב זה שיש בו עבודה ומצווה
מיוחדת להיות בשמחה וכנ"ל, וידוע שמכוח
שמחה זו של מצוה בעת שאמרו על זה חז"ל
כגון בפורים וכדו' הרי שזה ממשיך שפע של
שמחה לשאר ימי השנה, ולכן נצל את החודש
הנשגב הזה שבו מרבין בשמחה ונקבל מזה
השפעות רבות של שמחה לשאר ימות השנה.

< במדה שאדם מודד - מודדים לו... >

וידוע העניין וכבר הזכרתיו פעמים רבות
וכמו שמבואר בספרה"ק "דרך ה'" לרבינו
הרמח"ל זיע"א שאני זוכה ללמוד עם
החברותא הבה"ח שמואל שמחה וזרונה
שיחי, וזה ע"פ דברי הזוהר הקדוש
במקומות רבים שכשם שהאדם מתנהג כאן
בעולם כך מתנהגים עמו בשפע מהשמים, ולכן
אם האדם מעורר רחמים הרי שמושפעים עליו
רחמים מהשמים, וממילא בכל השנה אם אדם
מתנהג בשמחה ובהודאה הרי שהוא מקבל
שפע של שמחה מלמעלה - ואם כך כל השנה
ק"ו בחודש זה שיש ציווי מיוחד להיות
בשמחה ודאי שהשפע המושפע עליו הוא עד
אין שיעור.

< נפלאות דרכי ההשגחה >

עוד יש
לציין לזה
שמכל סיפור
המגילה רואים
את עניין
ההשגחה פרטית
ואיך שה' מנהל
את העולם, ואתן
דוגמה אחת ויש
עוד הרבה

< מוה"ר שליט"א מגיש 'משלוח מנות'
למרן ראש הישיבה הגר"מ אזרחי שליט"א >

למתבונן: כשהמון הרשע הכין את העץ הרי
שהוא עמל עליו קשות והוא חשב כל הזמן
שהעץ הזה נועד בשביל לתלות עליו את
מרדכי היהודי, ומה קרא בסוף? הוא נתלה על
העץ הזה שהוא הכין למרדכי, אז התברר
מהשמים שבעצם העץ הוכן להמן, ורואים
מכאן שמה שאנחנו רואים זה כלום ורק ה'
מסבב את העולם, ועל זה רמזו חז"ל במסכת
מגילה (ט"ז ע"א): "הכין לו" - "לו הכין", היינו
שהפסוק אומר: "הכין לו" כשהכוונה היא
למרדכי וכך הוא חשב אבל ה' ידע: "לו הכין",
היינו שהוא הכין את זה לעצמו.
יתן ה' שנזכה לכל השמחות והישועות,
חודש טוב ופורים שמח! אמן.

< למה זה קורה לנו? >

אנחנו כונסים כעת לחודש אדר שעליו
אמרו חז"ל במסכת תענית (כ"ט): "אמר רב
יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה
דרב, כשם שמשוכנס אב ממעטין בשמחה כך
משוכנס אדר מרבין בשמחה" - וביארנו כבר
בעבר כי ידוע שאנשים נוטים מאוד להתמרמר
ולומר על כל דבר: "למה קרה לי כך?" - "בדיק
הגעתי לתחנה הפסדתי את האוטובוס!" ועל זה
רמזו לנו כאן חז"ל שכמו שמתאבלים על
החורבן שזה דבר חשוב מאוד כמובן, אך
באותו מידה שאתה מתמרמר כך מתי שמגיע
לך זמן שמח תהיה בשמחה!

ונמשיל לזה משל ע"פ מה שמסופר על
מרן הגר"ז מבריסק זצוק"ל, שהיו מגיעים
אליו אנשים לבקש שיתפלל על חולה וכן
שיתפלל עליהם לזיווג וכדו' והיה מתפלל
עליהם בכונה גדולה ואמר מזמורי תהלים -
שכידוע הרב היה דבוק מאוד בספר ה"תהלים",
והנה לאחר זמן רב היה פוגש את אותם
האנשים והוא היה שואל מיד: "האם החולה
כבר הבריא?" וענו לו: "ב"ה בזכות התפילות של
הרב הוא הבריא!" אמר להם הרב מיד: "יש לי
פלא גדול עליכם, מדוע בעת שהוא היה חולה
צאתם אלי לבקש ממני להתפלל וכעת שכבר
יש לכם ישועה והחולה נתפא לא הגעתם אלי
לבשר לי על זאת ואני ממשיך כל
הזמן להתפלל ולבקש, וכי כך
עושים?..."

< אסור להצטער! >

התגשלת מבין,

שבעת שיש לנו
צרה, חורבן
וכדו' הרי אנחנו
יודעים היטב
להתלונן על כך
ולומר למה זה קרה? זה נכון מאוד! אבל
אסור לנו לשכוח להודות על כל הדברים
הטובים שקוראים לנו, ועל זה רמזו חז"ל כאן
במילה: "כשם" - היינו באותה המידה שאנחנו
בוכים על החסר ועל הרע כך נדע להודות על
כל הטוב, ועל הניסים שקוראים עמנו, ועל זה
אמרו חז"ל במסכת ברכות (י"ד): "ואהבת את
ה' אלהיך בכל לבבך וגו' וכו' ד"א בכל מאדך
בכל מידה ומידה שהוא מודד לך הוי מודה
לו" - והביאור בזה הוא כנ"ל שכל מה שאדם
מקבל יש לו לקבל אותו הדבר בין את הטוב
ובין את הרע, יתר על כל אומרת שם הגמרא
שגם את ברכת דיין האמת יש לברך בשמחה,
וכן איתא ברש"י במסכת סוכה (כ"ה. בד"ה

הלילה אור ל-ב' אדר חל היארצייט של הרה"ק ר'
מאיר פאפירש זיע"א בעל "אור צדיקים" ומגדולי
המקובלים בירושלים (נפטר בשנת תק"ב), מנוחתו כבוד בהר
הזיתים בירושלים. רבינו נפטר בגיל 38 בלבד וחיבר
ספרים רבים בתורת הסוד שהמפורסם שבהם הוא הספר
"אור צדיקים", זיע"א.

כמו"כ הלילה אור ל-ב' אדר חל היארצייט של
הרה"ק ר' ישראל אלטר זיע"א בעל "בית ישראל" מגור

< ה'בית ישראל' מגור זיע"א
צילום: חב"דפדיה >

היה ידוע לבעל מופת בכח התורה - סיפור לי מרן
המשגיח הגה"צ ר' חיים וואלקין (שליט"א) [זצוק"ל]
שלפני שנים הוא הגיע אליו עם חברו שלא היו לו ילדים,
והיה זה בחול המועד וביקש מהם הרבי לעשות ברכת
שהכל ואח"כ בירכו "בורא נפשות", וכשסיים החבר ברכת
"בורא נפשות" אמר לו הרבי: "אמן! והלכת בדרכיו!" היינו
שה' בורא נפשות וכן שיהיה לך גם ילדים.

מסופר עליו (מתיקות הדרף היומי): פעם היה כ"ק מרן
האדמו"ר מטולנא זיע"א (שהיה גר כאן ברחוב הפסגה זוכיתי
להכיר) חולה ל"ע בלבו ואמרו לו הרופאים שאין לו לרדת
מהמיטה, והגיע ה'בית ישראל' לבקרו ואמר לו: "טולנער'
רבי! אתם בריאים לגמרי ויכולים לרדת מהמיטה!" וכן
היה, שהוא הבריא.

עוד מסופר (שם) שהגאון ר' שמואל ערנפלד זצוק"ל
גאב"ד אונסדורף [זקנו של הגאון ר' יצחק יחיאל ערנפלד
שליט"א - וכמו שאומר הבה"ח פרץ יהודה פרנקוביץ שיחי']
התנפחה רגלו פעם אחת בתקופת חג הסוכות ואמרו לו
הרופאים שאסור לו לעמוד על רגלו, והגיע לבקרו ה'בית
ישראל' בערב שמחת תורה ואמר לו: "חז"ל אומרים:
'שמיני [עצרת] רגל בפני עצמו' (סוכה מ"ז ע"א, ושם מ"ח ע"א
ועוד), תעמוד על הרגליים!" וכן היה, שהוא הבריא. זיע"א.

כמו"כ הלילה אור ל-ב' אדר חל היארצייט של מרן
הגה"צ ר' לוי רבינוביץ זצוק"ל בעל "מעדני השולחן" על
יו"ד ומגדולי מורי ההוראה וצדיקי ירושלים (נפטר בשנת תשע"ה).
עוד זכיתי להכירו, והוא היה עניו גדול ושפל ברכ, והתבטל
לכל אדם בעונו יתירה למרות גדלותו וצדקותו. זכה להקים
משפחה לתפארת, ת"ח מופלגים והולכים בדרכיו. זיע"א.

ת.נ.צ.ב.ה.

מתוך 'השיעור השבועי' של מוה"ר שליט"א:
גליון מס' 183 - א אדר א התשפ"ב

קְאוּרֵי הָאֵשׁ

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מגדולי צדיקי הדור, בן של קדושים, שושילתא דהבא, כ"ק אדמו"ר מסוכטשוב שליט"א (נולד ב-ה' אדר התשכ"א), אשר בהיותו כבן 8 בלבד התייתם מאביו כ"ק אדמו"ר רבי מנחם שלמה בורנשטיין זי"ע (שנהרג בתאונת דרכים ל"ג, בשנת תשכ"ט), ולאחר כ-18 שנה, בשנת התשמ"ז הוכתר למלא מקום אביו ולהמשיך את דרכו בקודש, ומאז מנהיג את קהל עדתו ממקום מושבו בשכונת 'בית וגן' בירושלים ת"ו - ומוה"ר שליט"א זוכה להיות הרבה במחיצתו ולהשתעשע עמו בדברי תורה וחסידות, וכפי שמוצא גם בגליונות 'השיעור השבועי' (גליון מס' 188 וגליון מס' 222), ועוד.

הרבי שליט"א הוא דור חמישי [בן אחר בן] לשר התורה הרה"ק בעל 'אבני נזר' ו'אגלי טל' זי"ע, נין בנו הרה"ק בעל 'שם משמאל' זי"ע, נכד בנו הרה"ק רבי חנוך העניך זי"ע. כמו כן, הרבי שיבלחט"א הוא חתנו של הגה"צ רבי אליהו שטרנבוך זצוק"ל מאנטוורפן (שהוא מחותן עם גדולי התורה והחסידות). בצעירותו למד בישיבת פוניב' הליטאית, וכן בישיבת בריסק אצל מרן הגאון רבי משולם דוד סולובייצ'ק זצוק"ל.

ואם הזכרנו את זקנו הקדוש בעל 'אבני נזר' זי"ע, שבחודש זה (ו"א אדר) יום פקידת שנתו, יש בנותן טעם להביא כאן סיפור נפלא אודותיו, שהוא גם מענינא דיומא - חג הפורים הבעל"ט - וכך סיפר חותנו הרה"ק רמ"מ מקוצק זי"ע: היה זה בחג הפורים התקצ"ז, בעיירה 'בנדין' שבפולין. כולם היו עסוקים וטרודים במצוות היום. מלבד יהודי אחד, מתלמידי החכמים של העיירה, שישב ועסק בתורה בבית המדרש.

סערה גדולה התחוללה בשמים. אותו יהודי, ששמו היה רבי זאב נחום בורנשטיין - 'ר' וועלוויש" כפי שנקרא בפי כל - מחבר הספר 'אגודת אזוב', היה היהודי היחיד, מכל העולם כולו, שישב ועסק בתורה באותה שעה, ונמצא שכל העולם התקיים בזכות לימוד תורתו!

ואז הוחלט להעניק לו מתנה יקרה - כשם שהוא זכה להאיר ולהחזיק את העולם בתורתו, כך יזכה לבן שיאיר לעולם כולו בתורתו...

כ"ק אדמו"ר מסוכטשוב שליט"א
צילום: שוקי לור

שנה וחצי חלפו, וביום כ"ה בתשרי התקצ"ט נולד לר' וועלוויש בן למזל טוב, ויקרא שמו בישראל: אברהם - הלא הוא שר התורה ועמוד החסידות, קדוש ישראל וגאון ההלכה, מרנא בעל 'אבני נזר' ו'אגלי טל' שמאז ועד היום זורח אורו בכל העולם, ומאיר עיני חכמים!

ונסיים בברכה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ימים על ימי מלך תוסיף שנותיו כמו דור דור, אכ"ר.

קְאוּרֵת עֵינַיִם

הלכה, אגדה ומנהג
בענינא דיומא

כותב הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע (פורים, סז): "כל איש ישראל, כל מה שהוא עושה, צריך להיות [כנותן] שבזו העשייה יתמחה הזכר של עמלק, וכאשר יהיה נזהר בזה כל בר ישראל, אזי בטוח אני אשר חיש מהר יהיו פטורים מכל הצרות".

על פי דברי 'בית אהרן' הללו, היה נוהג הגה"ח רבי זלמן ברייל זצ"ל בכל עת מצוא בקיום אחת ממצוות ה', לומר "ימח שמו", כשכוונתו על עמלק.

פעם אחת ביציאתו מן המקוה

לעת זקנתו קשר את מנעליו חזק בינו ובין עצמו: 'ימח שמו! ימח שמו!...

באותה העת עמד שם יהודי בקרבת מקום אשר נחרד למשמע אזניו, בחששו שמא גרם לו מאן דהוא רעה וע"כ הוא מקללו קללה כזו, או שמא אירע לו איהו... על כן ניגש אליו ושאלו אם בידו לעזור לו.

נענה החסיד והשיב לו בניחותא שלא קרה לו מאומה, רק שב'בית אהרן' מבואר שבכל מצוה צריכת האדם לכוון שברצונו למחות זרעו של עמלק, ועל כן כעת שהוא קושר מנעליו ומקפיד לעשותו כפי הנפסק בשו"ע (או"ח ב, ד), הרי הוא מכוון למחות שמו וזכרו מתחת השמים, ולכן קללו שבזו המצווה ימח הקב"ה שמו מעל פני האדמה במהרה.

(הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א - 'באר הפרשה')

אָרְהָה - זוּ תוֹרָה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו הרב שליט"א

מקבץ שו"ת בעניני
חודש אדר ופורים

ספרדי או אשכנזי, מאיזה ס"ת צריכים לשמוע קריאת פרשת "זכור"

שאלה: האם אשכנזי חייב לשמוע קריאת פרשת "זכור" מתוך ספר תורה אשכנזי דוקא, וכמו כן האם ספרדי צריך לשמוע קריאת "זכור" דוקא מתוך ספר תורה ספרדי?

תשובה: כל ענין זה של כתיבה שונה לדעת האר"י ועדות אשכנז - ודאי שאינו מעכב, כיון שאין דעה הסוברת שלא יוצאים ידי חובה כהדעה השניה. אך משום "אל תטוש תורת אמך", טוב שישמע כל אחד את הקריאה, מתוך ספר תורה שנכתב לפי מנהג עדתו.

חולה שאיב"ס בתענית אסתר

מכתב שאלה:

י"ב אדר התשפ"ב

האם מותר לחולה שאין בו סכנה לאכול בתענית אסתר?

בעילום שם

תשובת מוה"ר שליט"א:

י"ט אדר התשפ"ב

אסור לחולה שאין בו סכנה לאכול בתענית - וכך כתב הרמ"א במפורש, שהבריאים לא ימנעו עצמם מתענית זו. רק חולה שיש בו סכנה או מי שיש לו חולי עיניים, מותר לו לאכול.

מי שאיחר לקריאת המגילה - כיצד ינהג?

מכתב שאלה:

אור לה' אדר ב' התשפ"ב

לכבוד הרב. ספק שמצאתי בקובץ מהגר"א גניחובסקי זצ"ל על פורים:

שמעתי למידן במי שהגיע לבית הכנסת בפורים מיד עם התחלת קריאת המגילה, ולא שמע הברכות, מה יעשה, דאיכא לפניו ב' אפשרויות, חדא, דיברך מיד, והפסוקים הראשונים שלא ישמע מהבעל קורא, יקרא מתוך החומש, דסגי ברוב מן הכתב.

שנית, נימא דעדיף להמתין עד שמגיע הבעל קורא לפסוק דאיש יהודי, דנוהגין דהציבור מקדימין לומר פסוק זה בקול רם, ואז עד שחוזר הבעל קורא לקורא, יש לו זמן לומר הברכות.

אשמח מאד מאד לשמוע בזה דברים כדרכה של תורה - יישר כח!

בנימין ראובן שלינגר

תשובת מוה"ר שליט"א:

י' אדר ב' התשפ"ב

בפשטות נראה שמי שיכול לברך ולהוציא ידי חובה בברכות הוא דוקא הבעל קורא שקורא את כל המגילה מתוך הכתב, ואכמ"ל, ומלבד זאת קי"ל דברכות אינן מעכבות - ולכן, אם יש לומניין אחר שיכול לשמוע את הברכות עם כל הקריאה כהלכתה זה עדיף (כמו שעושה מי שאיחר לתפילה במנין), ואם אין לו אפשרות לשמוע במנין אחר - לא יברך כלל על קריאת המגילה אלא מיד יקרא מתוך החומש את הפסוקים שהפסיד, ואז ימשיך לשמוע כל הקריאה מהבעל קורא.

אבל בכל אופן לא מברכים על קריאת המגילה כשקורא מתוך חומש אפילו רק פסוקים בודדים, רק אם קורא מתחילתה לסופה מתוך מגילה כשרה. וז"ב.

להתפלל בפורים כשלבוש בתחפושת של "קייטל"

מתוך גליון 'פניני דרף' - 55, שבט התשע"א

שאלה: האם ניתן להתפלל בפורים בתחפושת של "קייטל"?

תשובה: השיבנו הרה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א ע"פ מש"כ בשו"ת שבט הלוי (ח"י סי' ח"י) שמותר להתפלל בתחפושת, ולדעת מרן הגר"ח"ק אסור. אולם ב"קייטל" שזה משמש לימים קדושים ביום הכיפורים - כו"ע יודו שיש להתיר.

ועיין בגליון "האיחוד בחידוד" שדנו בנוסף לכך לקרא במגילה עם ציורים, ובשו"ת זרע אמת (ח"א סי' ק') הליץ בעד מנהג זה.

פורטל התוכן התורני של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מוה"ר שליט"א < קונטרסים < גלריות < שאלות למוה"ר שליט"א < ועוד

או בלחיצה על הקישור: **מכון 'דברי מאיר'**

כנסו לכתובת: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/>